

Literatura Espanyola de la Il·lustració i del Romanticisme

Codi: 100594

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500248 Llengua i Literatura Espanyoles	OB	2	2
2501801 Estudis de Català i Espanyol	OT	3	0
2501801 Estudis de Català i Espanyol	OT	4	0
2501802 Estudis d'Espanyol i de Clàssiques	OT	3	0
2501802 Estudis d'Espanyol i de Clàssiques	OT	4	0
2501857 Estudis de Francès i Espanyol	OT	3	0
2501857 Estudis de Francès i Espanyol	OT	4	0
2501910 Estudis d'Anglès i Espanyol	OT	3	0
2501910 Estudis d'Anglès i Espanyol	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Jose Ramon Lopez Garcia

Correu electrònic: JoseRamon.Lopez@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: Sí

Prerequisits

Dado que el estudiante ha demostrado, mediante la obtención de los créditos correspondientes a las asignaturas de formación básica y las obligatorias, haber adquirido las competencias básicas, deberá ser capaz de expresarse con corrección oralmente y por escrito.

En el caso de expresión escrita, se entiende que el estudiante redacta párrafos con contenido pleno. Se tendrán en cuenta, obviamente, las faltas de ortografía, la puntuación y la estructura del discurso. Las faltas descontarán 0,25 puntos cada una. Quedará directamente suspendida una prueba con más de 10 faltas.

Las actividades, prácticas y trabajos presentados en la asignatura deberán ser originales y no se admitirá, bajo ninguna circunstancia, el plagio total o parcial de materiales ajenos publicados en cualquier soporte. El estudiante deberá explicitar convenientemente, según los usos de la documentación bibliográfica, la autoría de todas las citas y el uso de materiales ajenos. La eventual presentación de material no original sin indicar adecuadamente su origen, acarreará automáticamente la calificación de suspenso (0).

Asimismo se considera que el estudiante conoce las normas generales de presentación de un trabajo académico. No obstante, podrá aplicar las normas específicas que pueda indicarle el profesor de la asignatura, si así lo cree necesario.

Objectius

"Literatura española de la Ilustración y del Romanticismo" se integra en el conjunto de la materia Literatura Española Moderna y Contemporánea, que forma para parte de los 108 créditos de formación obligatoria del Grado de Lengua y Literatura españolas, y que el estudiante cursa junto con otras asignaturas de lengua y literatura españolas.

La asignatura se propone ofrecer una visión panorámica de la literatura española en los inicios de la modernidad, desde mediados del siglo XVIII hasta mediados del XIX. Se pondrá especial atención en la descripción de las diferentes corrientes y tendencias estéticas que se entrecruzan en las etapas denominadas Ilustración y Romanticismo, en relación con el momento histórico en el que se desarrollan. Para ello se tomará como centro de atención la lectura y análisis de algunos de los textos fundamentales de esas etapas, periodos, movimientos o tendencias.

Competències

Llengua i Literatura Espanyoles

- Demostrar que es coneix la història de la literatura espanyola i hispanoamericana, amb atenció especial a l'evolució de gèneres, moviments, corrents, tendències i estils, i relacionar-los amb el seu context històric, artístic i ideològic.
- Dominar les tècniques i els mètodes del comentari literari de textos i de l'anàlisi crítica d'obres en conjunt, així com de les disciplines afins: retòrica i poètica.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

Estudis de Català i Espanyol

- Demostrar que es coneix la història de la literatura espanyola i hispanoamericana, amb atenció especial a l'evolució de gèneres, moviments, corrents, tendències i estils, i relacionar-los amb el seu context històric, artístic i ideològic.
- Dominar les tècniques i els mètodes del comentari literari de textos i de l'anàlisi crítica d'obres en conjunt, així com de les disciplines afins: retòrica i poètica.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis d'Espanyol i de Clàssiques

- Demostrar que es coneix la història de la literatura espanyola i hispanoamericana, amb atenció especial a l'evolució de gèneres, moviments, corrents, tendències i estils, i relacionar-los amb el seu context històric, artístic i ideològic.
- Dominar les tècniques i els mètodes del comentari literari de textos i de l'anàlisi crítica d'obres en conjunt, així com de les disciplines afins: retòrica i poètica.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis de Francès i Espanyol

- Demostrar que es coneix la història de la literatura espanyola i hispanoamericana, amb atenció especial a l'evolució de gèneres, moviments, corrents, tendències i estils, i relacionar-los amb el seu context històric, artístic i ideològic.
- Dominar les tècniques i els mètodes del comentari literari de textos i de l'anàlisi crítica d'obres en conjunt, així com de les disciplines afins: retòrica i poètica.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis d'Anglès i Espanyol

- Demostrar que es coneix la història de la literatura espanyola i hispanoamericana, amb atenció especial a l'evolució de gèneres, moviments, corrents, tendències i estils, i relacionar-los amb el seu context històric, artístic i ideològic.
- Dominar les tècniques i els mètodes del comentari literari de textos i de l'anàlisi crítica d'obres en conjunt, així com de les disciplines afins: retòrica i poètica.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Resultats d'aprenentatge

1. Comentar un text de la Il·lustració i el romanticisme amb les figures de pensament i d'expressió.
2. Contextualitzar socialment i ideològicament la producció literària de la Il·lustració i el romanticisme.
3. Discriminar i analitzar les principals característiques dels gèneres literaris de la Il·lustració i del romanticisme espanyols.
4. Fer servir la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic.
5. Interpretar críticament obres literàries tenint en compte les relacions entre els diferents àmbits de la literatura i la relació de la literatura amb les àrees humanes, artístiques i socials.
6. Presentar treballs en formats ajustats a les demandes i els estils personals, tant individuals com en grup petit.
7. Relacionar aspectes literaris de diferents obres de la literatura espanyola de la Il·lustració i el romanticisme espanyols.

Continguts

Temario

1. Corrientes cruzadas en el siglo XVIII español: Rococó, Ilustración, Neoclasicismo, Sensibilidad ilustrada.
2. La prosa en la Ilustración, entre el ensayo y la novela.

* **Lectura obligatoria:** Cartas marruecas. Noches lúgubres de José Cadalso.

3. Rasgos generales del teatro neoclásico: de la tragedia heroica a la comedia sentimental y de costumbres. El teatro popular.

4. La poesía ilustrada: didactismo y sentimentalidad.

* **Lectura obligatoria:** Antología de la poesía del XVIII.

5. La recepción del Romanticismo europeo en España.

6. La poesía romántica: de Espronceda a Bécquer.

* **Lectura obligatoria:** El estudiante de Salamanca de José de Espronceda.

7. La prosa en el Romanticismo: novela histórica, costumbrismo y relatos fantásticos.

8. El drama romántico.

* **Lectura obligatoria:** Don Álvaro o la fuerza del sino de Ángel de Saavedra, Duque de Rivas.

LECTURAS OBLIGATORIAS

* José Cadalso, Cartas marruecas. Noches lúgubres, edición de Emilio Martínez Mata y estudio preliminar de Nigel Glendinning, Barcelona, Crítica (Biblioteca Clásica, 86), 2000.

* Poesía española del siglo XVIII, edición de Rogelio Reyes, Madrid, Cátedra, 1993².

* José de Espronceda, El estudiante de Salamanca. El diablo mundo, edición de Robert Marrast, Madrid, Castalia (Clásicos Castalia, 81), 1978.

* Ángel de Saavedra, Duque de Rivas, Don Álvaro o la fuerza del sino, edición de Miguel Ángel Lama y estudio preliminar de Ermanno Caldera, Barcelona, Crítica (Biblioteca Clásica, 91), 1994.

Metodologia

El aprendizaje de esta asignatura por parte del alumno se distribuye de la manera siguiente:

- Actividades dirigidas. Estas actividades se dividen en clases magistrales y en seminarios y prácticas dirigidos por el profesor, en que se combinará la explicación teórica con la discusión de los textos.
- Actividades supervisadas. Se trata de tutorías programadas por el profesor, dedicadas a la corrección y comentario de problemas en los diferentes niveles de análisis literario.
- Actividades autónomas. Estas actividades incluyen tanto el tiempo dedicado al estudio personal como a la realización de trabajos y comentarios analíticos, así como a la preparación de presentaciones orales.
- Actividades de evaluación. La evaluación de la asignatura se llevará a cabo mediante pruebas escritas.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Clases magistrales, seminarios y prácticas	60	2,4	1, 2, 3, 7
Tipus: Supervisades			
Tutorías programadas. Elaboración y presentación de trabajos	12	0,48	1, 6
Tipus: Autònomes			
Estudio personal y realización de trabajos, comentarios analíticos y	75	3	1, 2, 3, 6, 7

Avaluació

Para ser evaluado es condición indispensable la asistencia mínima a un 80% de las clases. Para optar al aprobado es obligatorio haber completado todas las lecturas del curso.

La evaluación de la asignatura se sustentará en las siguientes actividades (se indica entre corchetes el peso específico de cada una de ellas en la nota final):

1) Las entregas de comentarios de textos, exposiciones orales o trabajos relacionados con la materia impartida que se acuerden con el profesor, además de la participación activa en clase [20%].

2) Dos pruebas escritas sobre la materia impartida durante el curso [40% + 40%].

El estudiante podrá hacer la **reevaluación del curso** en el caso de suspender una sola de las tres actividades de evaluación indicadas (trabajos y exámenes) y tener una nota de conjunto mínima de 4.

Se considerará "No evaluable" cuando el estudiante no realice ninguna de las actividades o pruebas. La elaboración de una actividad supone la voluntad del estudiante de ser evaluado en la asignatura.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Exposición oral y participación activa en clase	20%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
Pruebas escritas	80%	3	0,12	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7

Bibliografia

MANUALES Y OTROS LIBROS DE CONSULTA

*AGUILAR PIÑAL, Francisco, Introducción al siglo XVIII, Madrid, Júcar, 1991.

ALBORG, Juan Luis, Historia de la literatura española, IV: El romanticismo, Madrid, Gredos, 1980.

*ALONSO ALONSO, Cecilio, Historia de la Literatura Española. Vol. 5. Hacia una literatura nacional (1808-1898), Barcelona, Crítica, 2010.

ÁLVAREZ BARRIENTOS, Joaquín, La novela del siglo XVIII, Júcar, Madrid, 1991.

*ÁLVAREZ BARRIENTOS, Joaquín, Ilustración y Neoclasicismo en las letras españolas, Madrid, Síntesis (Historia de la Literatura Universal. Literatura Española, 18), 2005.

ÁLVAREZ BARRIENTOS, Joaquín, Los hombres de letras en la España del siglo XVIII. Apóstoles y arribistas, Castalia, Madrid, 2008.

AMORÓS, Andrés (ed.), Antología comentada de la Literatura española. Siglo XVIII, Castalia, Madrid, 1998.

*ARCE, Joaquín, La poesía del siglo ilustrado, Madrid, Alhambra, 1980.

*CALDERA, Ermano; El teatro español en la época romántica, Madrid, Castalia, 2001.

*CARNERO, Guillermo (coord.); Siglo XVIII (I y II), Tomo 6 y 7 de la Historia de la literatura española dirigida por Víctor García de la Concha, Madrid, Espasa Calpe, 1995.

*CARNERO, Guillermo (coord.); Siglo XIX (I), Tomo 8 de la Historia de la literatura española dirigida por Víctor García de la Concha, Madrid, Espasa Calpe, 1996.

CASO GONZALEZ, J.M. (ed.), Ilustración y Neoclasicismo. Historia y crítica de la literatura española, Barcelona, Crítica, 1983.

*CHECA, J., J.A. RÍOS e Irene VALLEJO, La poesía del siglo XVIII, Júcar, Madrid, 1992.

DOMÍNGUEZ ORTIZ, Antonio; Sociedad y Estado en el siglo XVIII español, Barcelona, Ariel, 1976.

ENCISO, Luis Miguel, La Europa del siglo XVIII, Península, Barcelona, 2001.

FONTANA, Josep; La época del liberalismo, en Josep Fontana y Ramón Villares (dirs.), Historia de España, vol. 6, Barcelona, Crítica / Marcial Pons, 2007.

*GIES, David T. (ed.); El Romanticismo, Madrid, Taurus («El escritor y la crítica», 197), 1989.

*GIES, David T. y SEBOLD, Russell P. (eds.), Ilustración y Neoclasicismo. Primer Suplemento. Historia y crítica de la literatura española, Barcelona, Crítica, 1992.

GLENDINNING, Nigel; Vida y obra de Cadalso, Madrid, Gredos, 1962.

*LLORENS, Vicente, El romanticismo español. Ideas literarias. Literatura e historia, Madrid, Castalia, 1989.

LYNCH, John, Historia de España, XII. El siglo XVIII, Crítica, Barcelona, 1991.

MARRAST, Robert; Espronceda y su tiempo, Barcelona, Crítica, 1989.

*NAVAS RUIZ, Ricardo, El romanticismo español, Madrid, Cátedra, 1990.

NAVAS RUIZ, Ricardo, El romanticismo español. Documentos, Salamanca, Anaya, 1971.

PÉREZ MAGALLÓN, Jesús, El teatro neoclásico, Ediciones del Laberinto, Madrid, 2001.

*ROMERO TOBAR, Leonardo; Panorama crítico del romanticismo español, Madrid, Castalia, 1994.

SÁNCHEZ-BLANCO, Francisco, Europa y el pensamiento español del siglo XVIII, Alianza, Madrid, 1991.

SÁNCHEZ-BLANCO, Francisco, La prosa del siglo XVIII, Júcar, Madrid, 1992.

SÁNCHEZ-BLANCO, Francisco, La Ilustración en España, Akal, Madrid, 1997.

SÁNCHEZ-BLANCO, Francisco (ed.), El ensayo español. 2. El siglo XVIII, Crítica, Barcelona, 1998.

SÁNCHEZ-BLANCO, Francisco, La mentalidad ilustrada, Taurus, Madrid, 1999.

SEBOLD, Russell P.; Trayectoria del romanticismo español, Barcelona, Crítica, 1983.

SEBOLD, Russell P.; El rapto de la mente. Poética y poesía dieciochesca, Barcelona, Anthropos, 1989.

SHAW, D.L.; El siglo XIX, Vol. 5 de la Historia de la literatura española dirigida por R. O. Jones, Barcelona, Ariel, 1973.

TUÑÓN DE LARA, Manuel; La España del siglo XIX, 2 vols., Madrid, Akal, 2000.

*ZAVALA, Iris (ed.), Romanticismo y realismo. Historia y crítica de la literatura española, Barcelona, Crítica, 1982.

*ZAVALA, Iris, Romanticismo y realismo. Primer suplemento. Historia y crítica de la literatura española, Barcelona, Crítica, 1994.

Biblioteca Virtual Miguel de Cervantes (www.cervantesvirtual.com)

Bibliotecas de Autor:

Gustavo Adolfo Bécquer

José Cadalso

José de Espronceda

Leandro Fernández de Moratín

Tomás de Iriarte

Juan Meléndez Valdés

Ángel de Saavedra, Duque de Rivas

Félix María de Samaniego